

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 5. februára 2020*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Nariadenie (EÚ) 2016/399 – Kódex schengenských hraníc – Kontrola vonkajších hraníc – Štátni príslušníci tretích krajín – Článok 11 ods. 1 – Označenie cestovných dokladov odtlačkom pečiatky – Pečiatka na výstupe – Určenie okamihu opustenia schengenského priestoru – Nástup námorníkov do služby na palubu lodí, ktoré dlhodobo kotvia v námornom prístave“

Vo veci C-341/18,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Raad van State (Štátna rada, Holandsko) z 9. mája 2018 a doručený Súdnemu dvoru 24. mája 2018, ktorý súvisí s konaním:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

proti

J. a i.,

za účasti:

C. a H. a i.

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory E. Regan (spravodajca), sudcovia I. Jarukaitis, E. Juhász, M. Ilešič a C. Lycourgos,

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 6. júna 2019,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- J. a i., v zastúpení: K. Boele, advocaat,
- holandská vláda, v zastúpení: P. Huurnink, M. K. Bulterman a H. S. Gijzen, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: holandčina.

- nemecká vláda, v zastúpení: pôvodne T. Henze, R. Kanitz a J. Möller, neskôr R. Kanitz a J. Möller, splnomocnení zástupcovia,
- grécka vláda, v zastúpení: S. Chala, C. Fatourou a G. Konstantinos, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: G. Wils a J. Tomkin, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 17. októbra 2019,

vyhlásil tento rozsudok

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 11 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (Ú. v. EÚ L 77, 2016, s. 1, ďalej len „Kódex schengenských hraníc“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (štátny tajomník pre spravodlivosť a bezpečnosť, Holandsko) (ďalej len „štátny tajomník“) a J. a i., námorníkmi, ktorí sú štátni príslušníci tretích krajín, v súvislosti s odmietnutím označiť cestovné doklady týchto námorníkov odtlačkom pečiatky na výstupe zo schengenského priestoru v okamihu ich nástupu do služby na lode, ktoré dlhodobo kotvia v prístave v Rotterdame (Holandsko).

Právny rámec

Kódex schengenských hraníc

- 3 Odôvodnenia 6 a 15 Kódexu schengenských hraníc stanovujú:

„(6) Kontrola hraníc je nielen v záujme členského štátu, na vonkajších hraniciach ktorého sa vykonáva, ale všetkých členských štátov, ktoré zrušili kontrolu hraníc na svojich vnútorných hraniciach. Kontrola hraníc by mala pomáhať v boji proti nelegálnemu prisťahovalectvu a obchodovaniu s ľuďmi a zabrániť akémukoľvek ohrozeniu vnútornej bezpečnosti, verejného poriadku, verejného zdravia a medzinárodných vzťahov členských štátov.“

...

(15) S cieľom zabrániť neúmerne dlhému čakaniu na hraničných priechodoch by malo byť možné zmierniť kontroly na vonkajších hraniciach v prípade výnimočných a nepredvídaných okolností. V prípade zmiernenia hraničných kontrol ostáva povinnosťou systematické označovanie dokladov štátnych príslušníkov tretej krajiny odtlačkom pečiatky. Toto označovanie odtlačkom pečiatky umožňuje s istotou stanoviť dátum a miesto prekročenia hranice bez toho, aby sa vo všetkých prípadoch určovalo, či boli vykonané všetky potrebné opatrenia požadované pri kontrole cestovných dokladov.“

- 4 Článok 1 tohto kódexu s názvom „Predmet úpravy a zásady“ uvádza:

„Toto nariadenie umožňuje, aby sa nevykonávala hraničná kontrola osôb, ktoré prekračujú vnútorné hranice medzi členskými štátmi Únie.“

Stanovuje pravidlá, ktorými sa spravuje hraničná kontrola osôb, ktoré prekračujú vonkajšie hranice členských štátov Únie.“

5 Článok 2 uvedeného kódexu s názvom „Vymedzenie pojmov“ znie:

„Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

- 1) ‚vnútorné hranice‘:
  - a) spoločné pozemné hranice členských štátov vrátane hraníc, ktoré tvoria rieky a jazerá;
  - b) letiská členských štátov pre vnútorné linky;
  - c) námorné, riečne a jazerné prístavy členských štátov pre pravidelné vnútorné trajektové spojenia;
- 2) ‚vonkajšie hranice‘ sú pozemné hranice členských štátov vrátane riečnych a jazerných hraníc, námorné hranice členských štátov a ich letiská, riečne prístavy, námorné prístavy a jazerné prístavy, ak nie sú vnútornými hranicami;

...

- 8) ‚hraničný priechod‘ je každý priechod schválený príslušnými orgánmi na prekračovanie vonkajších hraníc;

...

- 10) ‚kontrola hraníc‘ je činnosť vykonávaná na hraniciach na účely tohto nariadenia a v súlade s ním, výlučne v nadväznosti na úmysel prekročiť takúto hranicu alebo na prekročenie takejto hranice bez ohľadu na akýkoľvek iný úmysel, ktorá zahŕňa hraničné kontroly a hraničný dozor;
- 11) ‚hraničné kontroly‘ sú kontroly vykonávané na hraničných priechodoch, aby sa osobám, vrátane ich dopravných prostriedkov a predmetov v ich držbe, mohol povoliť vstup na územie členských štátov, alebo aby smeli toto územie opustiť;

...“

6 Podľa článku 5 Kódexu schengenských hraníc s názvom „Prekračovanie vonkajších hraníc“:

„1. Vonkajšie hranice sa môžu prekračovať len na hraničných priechodoch a počas stanovených otváracích hodín. Na hraničných priechodoch, ktoré nie sú otvorené nepretržite 24 hodín denne, sa jasne vyznačia otváracie hodiny.

Členské štáty predložia Komisii zoznam svojich hraničných priechodov v súlade s článkom 39.

2. Odchyľne od odseku 1 sa výnimky z povinnosti prekračovať vonkajšie hranice len na hraničných priechodoch a počas stanovených otváracích hodín môžu povoliť:

...

- c) v súlade s osobitnými pravidlami ustanovenými v článkoch 19 a 20 v spojení s prílohami VI a VII.

...“

7 Článok 6 tohto kódexu s názvom „Podmienky pre vstup štátnych príslušníkov tretej krajiny“ stanovuje:

„1. Na plánovaný pobyt na území členských štátov, ktorý nepresiahne 90 dní v rámci akéhokoľvek 180-dňového obdobia, čo zahŕňa posúdenie obdobia 180 dní predchádzajúcich každému jednotlivému dňu pobytu, musia štátni príslušníci tretej krajiny spĺňať tieto podmienky:

a) majú platný cestovný doklad, ktorý držiteľa oprávňuje prekročiť hranicu...

...

b) majú platné vízum, ak sa takéto vízum vyžaduje podľa nariadenia Rady (ES) č. 539/2001 [z 15. marca 2001 uvádzajúceho zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti (Ú. v. ES L 81, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 65)], s výnimkou prípadu, ak sú držiteľmi platného povolenia na pobyt alebo platného dlhodobého víza;

...

2. Na účely vykonania odseku 1 sa za deň vstupu považuje prvý deň pobytu na území členských štátov a za deň odchodu sa považuje posledný deň pobytu na území členských štátov. Obdobia pobytu povoleného na základe povolenia na pobyt alebo víza na dlhodobý pobyt sa nezapočítavajú do trvania pobytu na území členských štátov.

...

5. Odchylna od odseku 1:

...

b) štátnym príslušníkom tretej krajiny, ktorí spĺňajú podmienky ustanovené v odseku 1, okrem tých, ktoré sú ustanovené v písmene b), a ktorí sa dostavia na hranicu, sa môže povoliť vstup na územie členských štátov, ak sa im udelí vízum na hranici v súlade s článkami 35 a 36 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 [z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva (Vízový kódex) (Ú. v. EÚ L 243, 2009, s. 1)].

...“

8 Článok 8 Kódexu schengenských hraníc s názvom „Hraničné kontroly osôb“ v odseku 3 stanovuje:

„Štátni príslušníci tretej krajiny sa podrobia dôkladnej kontrole na vstupe aj výstupe nasledujúcim spôsobom:

a) dôkladné kontroly na vstupe zahŕňajú overenie podmienok stanovených v článku 6 ods. 1, ktorými sa riadi vstup, a prípadne aj overenie dokladov, ktoré ich oprávňujú na pobyt a vykonávanie odbornej činnosti. V tomto je obsiahnuté podrobné preskúmanie nasledujúcich aspektov:

...

iii) preskúmanie odtlačkov pečiatok na vstupe a na výstupe na cestovnom doklade dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny s cieľom overiť si porovnaním dátumov vstupu a výstupu, či táto osoba už neprekročila maximálnu dĺžku povoleného pobytu na území členských štátov;

...

h) okrem kontrol uvedených v písmene g) dôkladné kontroly na výstupe môžu zahŕňať aj:

...
ii) overenie, či daná osoba neprekročila maximálnu dĺžku povoleného pobytu na území členských štátov;

...“

9 Článok 11 tohto kódexu s názvom „Označovanie cestovných dokladov odtlačkom pečiatky“ znie takto:

„1. Cestovné doklady štátnych príslušníkov tretej krajiny sa systematicky označujú odtlačkom pečiatky na vstupe a na výstupe. Odtlačok pečiatky na vstupe a výstupe sa dáva najmä na:

- a) doklady s platným vízom, ktoré umožňujú štátnym príslušníkom tretej krajiny prekročiť hranicu;
- b) doklady umožňujúce prekročiť hranicu štátnym príslušníkom tretej krajiny, ktorým bolo vízum vydané členským štátom na hranici;
- c) doklady umožňujúce prekročiť hranicu štátnym príslušníkom tretej krajiny, na ktorých sa nevzťahuje vízová povinnosť.

...

3. Odtlačok pečiatky na vstupe a výstupe sa nedáva:

...

c) na cestovné doklady námorníkov, ktorí sa nachádzajú na území členského štátu, len keď tam pristane ich loď, a v oblasti prístavu, kde loď pristála;

...“

10 Článok 13 uvedeného kódexu s názvom „Hraničný dozor“ v odseku 1 stanovuje:

„Hlavným cieľom hraničného dozoru je zabrániť neoprávnenému prekročeniu hraníc, čeliť cezhraničnej kriminalite a prijímať opatrenia proti osobám, ktoré prekračujú hranicu neoprávnene....“

11 Článok 19 toho istého kódexu s názvom „Osobitné pravidlá pre rôzne typy hraníc a rôzne dopravné prostriedky používané na prekračovanie vonkajších hraníc“ stanovuje:

„Osobitné pravidlá stanovené v prílohe VI sa uplatňujú na kontroly vykonávané na rôznych typoch hraníc a v rôznych dopravných prostriedkoch používaných na prekračovanie hraničných priechodov.

Uvedené osobitné pravidlá môžu obsahovať odchýlky od článkov 5 a 6 a článkov 8 až 14.“

12 Článok 20 Kódexu schengenských hraníc s názvom „Osobitné pravidlá pre kontroly určitých kategórií osôb“ v odseku 1 stanovuje:

„Osobitné pravidlá stanovené v prílohe VII sa uplatňujú pri kontrolách týchto kategórií osôb:

...

c) námorníci;

...

Uvedené osobitné pravidlá môžu obsahovať odchýlky od článkov 5 a 6 a článkov 8 až 14.“

- 13 Príloha VI tohto kódexu sa podľa svojho vlastného názvu týka „Osobitn[ých] pravid[iel] pre rôzne typy hraníc a rôzne dopravné prostriedky používané na prekračovanie vonkajších hraníc členských štátov“.
- 14 Bod 3 tejto prílohy, nazvaný „Námorné hranice“, obsahuje bod 3.1, nazvaný „Všeobecné kontrolné postupy v námornej doprave“, ktorý znie takto:

„3.1.1. Kontroly lodí sa vykonávajú v prístave, kam loď prichádza alebo z ktorého odchádza, alebo v priestoroch vyhradených na tento účel, ktoré sa nachádzajú v bezprostrednej blízkosti plavidla alebo na palube lode v pobrežnom mori v zmysle Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve [, podpísaného v Montego Bay 10. decembra 1982, ktorý nadobudol platnosť 16. novembra 1994, ratifikovaného Holandským kráľovstvom 28. júna 1996 a schváleného v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 98/392/ES z 23. marca 1998 (Ú. v. ES L 179, 1998, s. 1; Mim. vyd. 04/003, s. 260)]. Členské štáty môžu uzatvárať dohody, podľa ktorých sa môžu kontroly vykonávať aj počas plavby alebo pri vplávaní lode na územie tretej krajiny či vyplávaní z územia tretej krajiny, pričom sa dodržiavajú zásady stanovené v bode 1.1.4.

...

3.1.5. Kapitán v primeranom čase a v súlade s pravidlami, ktoré platia v dotknutom prístave, oznámi príslušnému orgánu vyplávanie lode.“

- 15 Príloha VII uvedeného kódexu s názvom „Osobitné pravidlá pre určité kategórie osôb“ obsahuje bod 3, nazvaný „Námorníci“, ktorý stanovuje:

„Odchylné od článkov 5 a 8 môžu členské štáty povoliť námorníkom, ktorí sú držiteľmi preukazu námorníka vydaného v súlade s Dohovorom Medzinárodnej organizácie práce (ILO) o dokladoch totožnosti námorníkov č. 108 (1958) alebo č. 185 (2003), Dohovorom o uľahčení medzinárodnej námornej dopravy (Dohovor FAL) a príslušným vnútroštátnym právom, vstup na územie členských štátov vystúpením na breh za účelom pobytu v zóne prístavu, v ktorom zakotvila ich loď, alebo v susedných obciach, alebo opustenie územia členských štátov s tým, že sa vrátia na loď, a to bez toho, aby sa dostavili na hraničný priechod, pod podmienkou, že sú uvedení v zozname posádky svojej lode, ktorý bol predtým predložený na kontrolu príslušným orgánom.

...“

Vízový kódex

- 16 Článok 35 nariadenia č. 810/2009, zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 610/2013 z 26. júna 2013 (Ú. v. ES L 182, 2013, s. 1) (ďalej len „Vízový kódex“), nazvaný „Žiadosti o víza na vonkajšej hranici“ v odseku 1 stanovuje:

„1. Víza sa môžu vo výnimočných prípadoch udeliť na hraničných priechodoch v prípade, ak sú splnené tieto podmienky:

...

- c) návrat žiadateľa do krajiny jeho pôvodu alebo pobytu či tranzitu cez iné štáty, ako členské štáty, ktoré uplatňujú schengenské *acquis* v plnom rozsahu, sa považuje za istý.“

17 Článok 36 tohto kódexu s názvom „Víza vydávané na vonkajších hraniciach námorníkov v tranzite“ stanovuje:

„1. Námorníkovi, od ktorého sa pri prekročení vonkajších hraníc členských štátov vyžaduje vízum, sa na hranici môže udeliť vízum na účely tranzitu, ak:

- a) spĺňa podmienky stanovené v článku 35 ods. 1 a
- b) prekračuje príslušnú hranicu s cieľom nastúpiť na plavidlo, na ktorom bude pracovať, prestúpiť alebo vystúpiť z plavidla, na ktorom pracoval ako námorník.

2. Pred udelením víza na hranici námorníkovi na ceste sa príslušné vnútroštátne orgány riadia pravidlami stanovenými v prílohe IX časť 1 a uistia sa, že výmena potrebných informácií o námorníkovi sa uskutočnila prostredníctvom riadne vyplneného formulára pre námorníkov na ceste podľa prílohy IX časti 2.

...“

18 Príloha IX uvedeného kódexu obsahuje časť 1, ktorá podľa svojho vlastného názvu uvádza „Pravidlá udeľovania víz na hranici námorníkom na ceste, ktorí podliehajú vízovej povinnosti“. Časť 2 tejto prílohy upravuje vzor formulára týkajúci sa námorníkov v tranzite, na ktorých sa vzťahuje vízová povinnosť.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

19 J. a i. sú námorníci, štátni príslušníci tretích krajín, ktorí do schengenského priestoru vstúpili na medzinárodnom letisku Schiphol v Amsterdame (Holandsko), pričom sa následne pozemnou cestou presunuli do námorného prístavu v Rotterdame (Holandsko) na účely ich nástupu do služby na špecializované lode, ktoré plávajú samostatne a ktoré v tomto prístave dlhodobo kotvia, aby na palube, pričom tieto lode neopustia uvedený prístav, vykonali rôzne práce určené na prípravu zariadenia na mori, najmä ropných plošín a ropovodov. Po skončení obdobia výkonu práce na palube, ktorá v závislosti od prípadu môže byť päť alebo desať týždňov, sa títo námorníci buď dopravili pozemnou cestou na medzinárodné letisko Schiphol v Amsterdame, alebo odplávali na dotknutej lodi.

20 Keď sa títo námorníci v rôznych dňoch v priebehu januára až marca 2016 dostavili na Zeehavenpolitie Rotterdam (Prístavná polícia v Rotterdame, Holandsko) a oznámili svoj zámer nastúpiť do služby na loď kotviacu v tomto prístave, vnútroštátny orgán poverený ochranou hraníc v prístave Rotterdam odmietol označiť na ich cestovné doklady odtlačok pečiatky na výstupe, pričom sa odchyľil od predchádzajúcej praxe, a to z dôvodu, že nebol spresnený dátum, ku ktorému dotknutá loď skutočne opustí uvedený prístav, a teda schengenský priestor.

21 J. a i., ako aj niektorí prevádzkovatelia lodí, konkrétne C. a H. a i., podali štátnemu tajomníkovi správne opravné prostriedky s cieľom spochybníť tieto odmietnutia. Vyššie uvedené osoby, ktoré zdôraznili, že v súlade s ustálenou praxou holandských orgánov bol takýto odtlačok pečiatky na výstupe označený námorníkom vždy v čase ich nástupu do služby nezávisle na tom, či títo námorníci v krátkej dobe opustia prístav na palube lode, a tvrdili, že nová prax polície v námornom prístave v Rotterdame má za následok, že ako štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorým bolo v zásade povolené zostať v schengenskom priestore na obdobie najviac 90 dní v rámci obdobia 180 dní, bude dĺžka povoleného pobytu dotknutých námorníkov v schengenskom priestore vyčerpaná rýchlejšie. Navyše, keďže títo námorníci budú musieť čakať na uplynutie lehoty 180 dní predtým, ako opäť vstúpia do schengenského priestoru, utrpia stratu príjmov.

- 22 Rozhodnutiami prijatými v priebehu júna a júla 2016 štátny tajomník tieto správne opravné prostriedky jednak odmietol ako neprípustné v rozsahu, v akom boli podané prevádzkovateľmi lodí, a jednak zamietol ako nedôvodné v rozsahu, v akom boli podané námorníkmi, a to z dôvodu, že samotná skutočnosť, že námorník nastúpi do služby na loď, neznamená, že vystupuje zo schengenského priestoru v zmysle článku 11 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc. Taký výstup sa uskutoční len vtedy, ak sa dotknutý námorník dostaví na palubu alebo sa nachádza na palube lode, ktorej kapitán informoval políciu námorného prístavu v Rotterdame o vyplávaní lode a že následne táto loď skutočne opustí prístav s námorníkmi na svojej palube.
- 23 Štyrmi rozsudkami zo 17. mája 2017 Rechtbank Den Haag (súd v Haagu, Holandsko) vyhovel žalobám podaným proti týmto rozhodnutiam zo strany J. a i. z dôvodu, že dotknutí námorníci pri svojom nástupe do služby prekročili vonkajšiu hranicu členských štátov a vystúpili zo schengenského priestoru v zmysle článku 11 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc. Z režimu výnimky stanoveného v článku 11 ods. 3 písm. c) a v prílohe VII tohto kódexu, ktorý sa týka režimu námorníkov, ktorí pri zakotvení lode vystúpia na breh, totiž údajne vyplýva, že normotvorca Únie za prekročenie vonkajšej hranice považuje skutočnosť, že námorníci vystúpia z lode nachádzajúcej sa v námornom prístave alebo nastúpia na jej palubu. Toto posúdenie podporuje článok 36 a ustanovenia prílohy IX Vízového kódexu, podľa ktorých môžu príslušné vnútroštátne orgány vydať námorníkom vízum na účely tranzitu na obdobie trvania cesty z letiska priletu do prístavu, v ktorom nastúpia do služby.
- 24 Štátny tajomník podal proti týmto rozsudkom odvolanie na Raad van State (Štátna rada, Holandsko).
- 25 Tento súd uvádza, že lode pravidelne kotvia v námorných prístavoch, akým je Rotterdam, niekoľko mesiacov. Okrem toho informácie poskytnuté štátnym tajomníkom neumožňujú spochybníť tvrdenie prednesené pred uvedeným súdom, podľa ktorého príslušné orgány niekoľkých členských štátov označujú odtlačok pečiatky na výstupe pri nastúpení námorníkov do služby nezávisle na tom, či loď, na ktorú nastúpili do služby, opustí prístav v krátkom čase.
- 26 Vnútroštátny súd sa domnieva, že z Kódexu schengenských hraníc jasne nevyplýva, v ktorom okamihu treba vychádzať z toho, že námorník, ktorý vstúpil do schengenského priestoru na letisku a ktorý sa pozemnou cestou dopraví k lodi, ktorá dlhodobo kotví v takom námornom prístave, akým je Rotterdam, aby na ňu nastúpil do služby, vystúpil zo schengenského priestoru. Predovšetkým nie je možné jasne určiť, či takýto výstup vyžaduje skutočný odchod zo schengenského priestoru. Kódex schengenských hraníc totiž nedefinuje pojem „výstup“ uvedený v článku 11 ods. 1 tohto kódexu a neurčuje ani to, na akom mieste sa vonkajšie hranice členských štátov presne nachádzajú, ani kedy sú prekročené. Otázka, či a v prípade kladnej odpovede v akom okamihu má byť odtlačok pečiatky na výstupe označený, je teda neistá.
- 27 Za týchto podmienok Raad van State (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 11 ods. 1 [Kódexu schengenských hraníc] vykladať v tom zmysle, že štátny príslušník tretej krajiny, ktorý už vstúpil do schengenského priestoru, napríklad cez medzinárodné letisko, opustí územie v zmysle Kódexu schengenských hraníc, akonáhle ako námorník nastúpi do služby na námornej lodi už kotviacej v morskem prístave, ktorý je vonkajšou hranicou, bez ohľadu na to, či resp. kedy predmetnou loďou opustí tento prístav? Alebo sa na opustenie územia vyžaduje, aby bolo najskôr isté, že námorník opustí morský prístav predmetnou námornou loďou, a ak ide o takýto prípad, uplatní sa maximálna lehota, v rámci ktorej musí loď vyplávať a v rámci ktorej sa musí dať odtlačok pečiatky na výstupe? Alebo sa za ‚výstup zo schengenského priestoru‘ má považovať iný okamih, prípadne za iných podmienok?“

O prejudiciálnej otázke

- 28 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 11 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc vykladať v tom zmysle, že ak námorník, štátny príslušník tretej krajiny, nastúpi do služby na loď, ktorá dlhodobo kotví v námornom prístave štátu, ktorý je súčasťou schengenského priestoru, aby na palube vykonal prácu predtým, než na tejto lodi opustí tento prístav, musí byť na cestovných dokladoch tohto námorníka označený odtlačok pečiatky na výstupe, ak je takéto označenie upravené v tomto kódexe, v okamihu jeho nástupu do služby, aj keď uvedená loď neopustí uvedený prístav v krátkej lehote, alebo v okamihu časovo nasledujúcom po tomto nastúpení do služby, a v tomto poslednom prípade, v akom konkrétnom okamihu.
- 29 Zo skutočností, ktoré poskytol vnútroštátny súd, vyplýva, že dlhodobé kotvenie predstavuje v námornom odvetví prax, v rámci ktorej zostávajú lode v prístavisku alebo sú zakotvené v prístave na obdobie, ktoré môže predstavovať niekoľko mesiacov, pričom námorníci, ktorí nastúpili do služby na tieto lode, sa zdržiavajú v tomto prístave celé obdobie alebo časť obdobia, počas ktorého nastúpili do služby na účely výkonu práce na palube.
- 30 S cieľom odpovedať na položenú otázku treba na úvod pripomenúť, že ako vyplýva z jeho článku 1, predmetom úpravy a zásad Kódexu schengenských hraníc je rozvíjať Úniu ako spoločný priestor voľného pohybu bez vnútorných hraníc a na tento účel stanoviť pravidlá, ktorými sa spravuje kontrola osôb, ktoré prekračujú vonkajšie hranice členských štátov, ktoré sú súčasťou schengenského priestoru (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. júna 2012, Association nationale d'assistance aux frontières pour les étrangers, C-606/10, EU:C:2012:348, bod 23).
- 31 Podľa článku 2 bodu 2 tohto kódexu sa pojem „vonkajšie hranice“ v zmysle tohto kódexu vzťahuje najmä na pozemné hranice a námorné hranice členských štátov, „ako aj ich letiská [a] námorné prístavy“, ak nie sú „vnútornými hranicami“ v zmysle tohto kódexu, pričom tento posledný uvedený pojem sa vzťahuje podľa bodu 1 písm. b) a c) tohto článku najmä na letiská členských štátov pre vnútorné linky a námorné prístavy týchto štátov pre pravidelné vnútorné trajektové spojenia.
- 32 Podľa článku 5 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc sa „vonkajšie hranice“ v zmysle tohto kódexu v zásade môžu prekračovať len na hraničných priechodoch, ktoré musia členské štáty oznámiť Komisii. Podľa článku 2 bodu 8 uvedeného kódexu výraz „hraničný priechod“ znamená každý priechod schválený príslušnými orgánmi na prekračovanie vonkajších hraníc.
- 33 Podľa článku 11 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc sa cestovné doklady štátnych príslušníkov tretích krajín musia „na vstupe“ a „na výstupe“ zo schengenského priestoru v zásade systematicky označiť odtlačkom pečiatky. Ako už mal Súdny dvor príležitosť spresniť, povolenie na vstup alebo výstup sa materializuje odtlačkom pečiatky (rozsudok z 26. júla 2017, Jafari, C-646/16, EU:C:2017:586, bod 52).
- 34 V prejednávanej veci je nesporné, že jednak medzinárodné letisko Schiphol v Amsterdame, ako aj námorný prístav v Rotterdame, ktoré sa nachádzajú na území Holandska, predstavujú „letisko“ a „námorný prístav“ spadajúce pod pojem „vonkajšie hranice“ schengenského priestoru, ako ho vymedzuje článok 2 bod 2 Kódexu schengenských hraníc, a jednak Holandské kráľovstvo oznámilo Komisii, že celý tento námorný prístav predstavuje „hraničný priechod“ v zmysle článku 2 bodu 8 tohto kódexu.
- 35 Okrem toho nie je spochybnené ani to, že námorníci, ktorých sa týka konanie vo veci samej, vstúpili do schengenského priestoru na medzinárodnom letisku Schiphol v Amsterdame, pričom v tomto okamihu príslušné holandské orgány označili ich cestovné doklady odtlačkom pečiatky na vstupe podľa článku 11 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc, a že títo námorníci sa následne pozemnou cestou dopravili do námorného prístavu v Rotterdame na účely ich nastúpenia do služby na palubu lode dlhodobo kotviacej v tomto prístave, na ktorej vykonal svoju prácu, pričom táto loď neopustila

uvedený prístav. Je nesporné, že po skončení tohto obdobia výkonu práce na palube sa uvedení námorníci v závislosti od prípadu buď dopravili pozemnou cestou na medzinárodné letisko Schiphol v Amsterdame, alebo prístav opustili na dotknutej lodi.

- 36 V tomto kontexte vzniká otázka, v akom okamihu sa má pri druhej z týchto situácií označiť na cestovných dokladoch týchto námorníkov odtlačok pečiatky na výstupe podľa článku 11 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc.
- 37 J. a i., ako aj grécka vláda tvrdia, že námorníci, ktorých sa týka spor vo veci samej, vystupujú zo schengenského priestoru v okamihu svojho nástupu do služby na palubu niektorej z námorných lodí kotviacich v námornom prístave v Rotterdame, pretože v tomto okamihu prekračia vonkajšiu hranicu, ktorá sa nachádza v tomto prístave, keď sa dostavia na hraničný priechod. Odtlačok pečiatky na výstupe stanovený v tomto ustanovení teda musí byť označený na cestovných dokladoch týchto námorníkov ku dňu ich nástupu do služby, a to bez ohľadu na okamih vyplávania dotknutej lode.
- 38 Naproti tomu holandská a nemecká vláda, ako aj Komisia v podstate tvrdia, že námorníci, ktorých sa týka spor vo veci samej, vystúpia zo schengenského priestoru v okamihu, keď loď, na ktorú nastúpili do služby, skutočne opustí dotknutý námorný prístav s týmito námorníkmi na palube. V tejto súvislosti totiž tieto vlády zdôrazňujú, že výstup z tohto priestoru vyžaduje, aby dotknutí námorníci prekračili vonkajšiu zemepisnú hranicu schengenského priestoru, ktorá nie je stanovená v Kódexe schengenských hraníc, ale v Dohovore Organizácie spojených národov o morskom práve, ktorý túto hranicu stanovuje vo vzdialenosti v zásade dvanásť námorných míľ meraných od hraníc stanovených v súlade s týmto dohovorom v pobrežnom mori dotknutých členských štátov. Odtlačok pečiatky na výstupe stanovený v článku 11 ods. 1 tohto kódexu by teda mal byť na cestovných dokladoch týchto námorníkov označený podľa holandskej vlády v primeranej lehote pred vyplávaním dotknutej lode a podľa Komisie v lehote bezprostredne pred vyplávaním dotknutej lode. Nemecká vláda sa domnieva, že tento odtlačok pečiatky treba označiť v deň výstupu zo schengenského priestoru, ak bol určený dátum vyplávania tejto lode.
- 39 S cieľom určiť okamih, v ktorom má byť odtlačok pečiatky na výstupe podľa článku 11 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc označený na cestovných dokladoch námorníka nachádzajúceho sa v situácii opísanej v bode 28 tohto rozsudku, treba najprv preskúmať, v ktorom okamihu treba vychádzať z toho, že tento námorník vystúpil zo schengenského priestoru, a po druhé v závislosti od okamihu tohto výstupu určiť okamih, kedy musia príslušné vnútroštátne orgány označiť odtlačok pečiatky na výstupe podľa tohto ustanovenia.
- 40 Po prvé, pokiaľ ide o určenie okamihu výstupu zo schengenského priestoru, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora z potreby jednotného uplatňovania práva Únie, ako aj zo zásady rovnosti zaobchádzania vyplýva, že znenie ustanovenia práva Únie, ktoré neobsahuje žiadny výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť jeho zmysel a rozsah pôsobnosti, si v zásade vyžaduje samostatný a jednotný výklad v celej Únii bez ohľadu na kvalifikácie použité v členských štátoch, s prihliadnutím na znenie dotknutého ustanovenia, ako aj na jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou [pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 9. novembra 2017, *Maio Marques da Rosa*, C-306/16, EU:C:2017:844, bod 38, a z 3. októbra 2019, *X (Osoby s dlhodobým pobytom – Stabilné, pravidelné a dostatočné zdroje)*, C-302/18, EU:C:2019:830, bod 26].
- 41 Z toho vyplýva, že vzhľadom na to, že v článku 11 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc nie je uvedený odkaz na vnútroštátne právo, sa pojem „výstup“ uvedený v tomto ustanovení musí považovať za autonómny pojem práva Únie, ktorého zmysel a rozsah musia byť vo všetkých členských štátoch rovnaké. Súdnemu dvoru teda prináleží dať tomuto výrazu v právnom poriadku Únie jednotný výklad.
- 42 Pokiaľ ide najprv o znenie článku 11 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc, keďže ani toto ustanovenie, ani žiadne iné ustanovenie tohto kódexu, najmä jeho článok 2, neobsahujú definíciu pojmu „výstup“ zo schengenského priestoru, treba určiť význam a rozsah tohto pojmu v súlade s jeho obvyklým

významom v bežnom jazyku (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 26. júla 2017, Jafari, C-646/16, EU:C:2017:586, bod 73; z 29. júla 2019, Spiegel Online, C-516/17, EU:C:2019:625, bod 65, a z 12. septembra 2019, Koton Mağazacilik Tekstil Sanayi ve Ticaret/EUIPO, C-104/18 P, EU:C:2019:724, bod 43).

- 43 V obvyklom zmysle je však pojem „výstup“ zo schengenského priestoru úplne jasný a musí sa chápať tak, že odkazuje na fyzický akt premiestnenia určitej osoby z miesta, ktoré je súčasťou schengenského priestoru, na miesto, ktoré nie je súčasťou tohto územia (pozri analogicky rozsudky zo 4. mája 2017, El Dakkak a Intercontinental, C-17/16, EU:C:2017:341, body 19 až 21, ako aj z 31. mája 2018, Zheng, C-190/17, EU:C:2018:357, bod 30).
- 44 Pokiaľ ide ďalej o kontext článku 11 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc, na úvod treba poznamenať, že z článku 2 bodu 11 a článku 6 ods. 2 tohto kódexu už možno vyvodiť, že určitá osoba nevystúpi zo schengenského priestoru, pokiaľ sa zdržiava na území štátu, ktorý je súčasťou tohto priestoru, keďže tieto ustanovenia považujú „územia členských štátov“ za schengenský priestor.
- 45 Samotná okolnosť, že určitá osoba prekročila „hraničný priechod“ v zmysle článku 2 bodu 8 uvedeného kódexu, kde sa vykonávala, ako to vyplýva z bodu 32 tohto rozsudku, kontrola vonkajších hraníc, ktorú ukladá tento kódex, tak neznamena, že táto osoba opustila schengenský priestor, ak sa stále zdržiava na časti územia štátu, ktoré je súčasťou tohto priestoru.
- 46 Z toho vyplýva, že nemožno vychádzať z toho, že námorník, ktorý po tom, čo vstúpil na územie schengenského priestoru na medzinárodnom letisku nachádzajúcom sa v štáte, ktorý je súčasťou tohto priestoru, sa v období, počas ktorého vykonáva svoju prácu na palube, zdržiava na lodi kotviacej v niektorom z námorných prístavov tohto štátu, vystúpil zo schengenského priestoru.
- 47 Je zaiste pravda, ako už bolo uvedené v bode 31 tohto rozsudku, že článok 2 bod 2 Kódexu schengenských hraníc vymedzuje pojem „vonkajšie hranice“ schengenského priestoru v tom zmysle, že sa na jednej strane vzťahuje na pozemné a námorné hranice členských štátov a na druhej strane najmä na ich letiská a námorné prístavy, ak nie sú vnútornými hranicami.
- 48 Cieľom tohto ustanovenia je však iba, ako vyplýva z jeho znenia, považovať niektoré letiská a prístavy štátov, ktoré sú súčasťou schengenského priestoru, za vonkajšie hranice tohto priestoru iba na účely, aby sa v súlade s ustanoveniami článku 77 ods. 2 písm. b) ZFEÚ zjednodušilo konkrétne uplatňovanie kontrol, ktorým podliehajú osoby prekračujúce vonkajšie hranice schengenského priestoru.
- 49 Ako totiž v podstate tvrdia holandská a nemecká vláda, kontroly týkajúce sa prekračovania hraníc členských štátov, ktoré predstavujú vonkajšie hranice schengenského priestoru, sa musia uskutočniť na mieste, ktoré umožňuje ich praktickú a účinnú organizáciu, pričom toto miesto sa nevyhnutne nemusí zhodovať so samotným miestom ich prekročenia.
- 50 V tejto súvislosti treba uviesť, že podľa článku 5 ods. 2 písm. c) a článku 19 Kódexu schengenských hraníc v spojení s prílohou VI tohto kódexu sa môže kontrola na námorných hraniciach členských štátov uskutočňovať na základe výnimky aj mimo hraničných priechodov uvedených v článku 2 bode 8 uvedeného kódexu, pričom bod 3.1.1 tejto prílohy v tejto súvislosti spresňuje, že kontroly lodí sa môžu prípadne vykonávať v prístave, kam loď prichádza alebo z ktorého odchádza, alebo v priestoroch vyhradených na tento účel, ktoré sa nachádzajú v bezprostrednej blízkosti plavidla alebo na palube lode v pobrežnom mori v zmysle Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve, počas plavby alebo ak bola v tomto zmysle uzavretá dohoda, pri vplávaní lode na územie tretej krajiny či vyplávaní z územia tretej krajiny.

- 51 Okrem toho v súlade s článkom 5 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc v spojení s článkom 2 bodmi 8 a 10 tohto kódexu sa kontroly na vonkajších hraniciach schengenského priestoru v zásade vykonávajú na hraničných priechodoch, ktoré boli členskými štátmi určené „na“ prekročenie týchto hraníc, a sú vykonávané „výlučne v nadväznosti“ na „úmysel prekročiť“ takúto hranicu alebo „na prekročenie takejto hranice“.
- 52 Zdá sa teda, že Kódex schengenských hraníc vychádza z predpokladu, že ku skutočnému prekročeniu vonkajšej hranice schengenského priestoru dôjde v krátkom období po kontrole štátnych príslušníkov tretích krajín na hraničnom priechode, aj keď dotknutá osoba zostane ešte na okamih na území dotknutého členského štátu.
- 53 Z tohto hľadiska okolnosť, že sa určitá osoba dostaví na hraničný priechod v námornom prístave štátu, ktorý je súčasťou schengenského priestoru, nemožno samu osebe považovať za skutočnosť, že táto osoba opúšťa schengenský priestor, ale vyjadruje nanajvýš úmysel tejto osoby vo väčšine prípadov opustiť tento priestor v krátkej lehote.
- 54 V prejednávanej veci je však nesporné, že námorník zamestnaný na účely práce na palube lode, ktorá v takomto námornom prístave dlhodobo kotví, nemá v okamihu, keď sa na účely nástupu do služby na túto loď dostaví na hraničný priechod v dotknutom námornom prístave, úmysel opustiť v krátkej lehote územie dotknutého členského štátu, a tým aj schengenský priestor.
- 55 Napokon, pokiaľ ide o cieľ sledovaný článkom 11 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc, treba pripomenúť, že tento kódex patrí do všeobecnejšieho rámca priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti bez vnútorných hraníc, v rámci ktorého je v súlade s článkom 3 ods. 2 ZEÚ a článkom 67 ods. 2 ZFEÚ zaručený voľný pohyb osôb spolu s príslušnými opatreniami týkajúcimi sa najmä kontroly na vonkajších hraniciach (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. júna 2012, Association nationale d'assistance aux frontières pour les étrangers, C-606/10, EU:C:2012:348, bod 25).
- 56 Ako vyplýva z odôvodnenia 6 uvedeného kódexu, kontrola vonkajších hraníc členských štátov je nielen v záujme členského štátu, na vonkajších hraniciach ktorého sa vykonáva, ale aj všetkých členských štátov, ktoré zrušili kontrolu hraníc na svojich vnútorných hraniciach (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. júna 2012, Association nationale d'assistance aux frontières pour les étrangers, C-606/10, EU:C:2012:348, bod 24).
- 57 V tomto kontexte je účelom kontrol vykonávaných na hraničných priechodoch v rámci kontrol na hraniciach v zmysle článku 2 bodu 11 Kódexu schengenských hraníc, aby sa osobám mohol povoliť vstup na územie členských štátov alebo aby smeli toto územie opustiť.
- 58 Ako však vyplýva z článku 6 ods. 1 tohto kódexu, štátni príslušníci tretích krajín sa môžu zdržiavať na území schengenského priestoru na obdobie najviac 90 dní v rámci akéhokoľvek 180-dňového obdobia, čo zahŕňa posúdenie obdobia 180 dní predchádzajúcich každému jednotlivému dňu pobytu.
- 59 V tejto súvislosti článok 6 ods. 2 Kódexu schengenských hraníc spresňuje, že na účely výpočtu dodržiavania tejto maximálnej povolenej dĺžky pobytu sa za „deň vstupu“ považuje „prvý deň pobytu na území členských štátov“ a za „deň odchodu“ „posledný deň pobytu na území členských štátov“.
- 60 S cieľom zabezpečiť dodržiavanie týchto ustanovení článok 11 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc stanovuje zásadu, podľa ktorej sa cestovné doklady štátnych príslušníkov tretej krajiny systematicky označujú odtlačkom pečiatky na vstupe a na výstupe s cieľom s istotou stanoviť dátum a miesto prekročenia vonkajšej hranice, ako to vyplýva z odôvodnenia 15 tohto kódexu.

- 61 V súlade s článkom 8 ods. 3 písm. a) bodom iii) a článkom 8 ods. 3 písm. h) bodom ii) uvedeného kódexu je tak cieľom preskúmania odtlačkov pečiatok na vstupe a na výstupe na cestovnom doklade dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny to, aby sa porovnaním dátumov vstupu a výstupu overilo, či táto osoba už neprekročila maximálnu dĺžku povoleného pobytu na území schengenského priestoru.
- 62 Z toho vyplýva, že označenie odtlačku pečiatky na vstupe a výstupe je úzko späté s tým, že príslušné vnútroštátne orgány vykonávajú svoje úlohy súvisiace s kontrolou predovšetkým krátkodobých pobytov v schengenskom priestore, aby v súlade s článkom 13 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc bojovali najmä proti neoprávnenému prekračovaniu hraníc (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. septembra 2014, Air Baltic Corporation, C-575/12, EU:C:2014:2155, body 50 a 51).
- 63 Nemožno preto vychádzať z toho, že štátny príslušník tretej krajiny vystúpil zo schengenského priestoru, ak sa ešte zdržiava na území štátu, ktorý je súčasťou tohto priestoru, pretože inak by sa takému príslušníkovi umožnilo, aby sa v rozpore s cieľom sledovaným článkom 11 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc zdržiaval v schengenskom priestore nad rámec maximálnej povolenej dĺžky pobytu.
- 64 Z vyššie uvedeného vyplýva, že nemožno vychádzať z toho, že námorník, ktorý nastúpil do služby na loď dlhodobo kotviacu v námornom prístave štátu, ktorý je súčasťou schengenského priestoru, aby sa v tomto prístave zdržiaval počas celého obdobia alebo časti obdobia, v ktorom nastúpil do služby na účely výkonu svojej práce na palube, vystúpil z tohto priestoru v okamihu, keď nastúpil do služby.
- 65 Tento záver nemôžu spochybníť odchýlne ustanovenia uvedené v článku 5 ods. 2 písm. c), článku 11 ods. 3 písm. c) a článku 20 ods. 1 písm. c) Kódexu schengenských hraníc v spojení s prílohou VII bodom 3 tohto kódexu, ktoré sa týkajú pobytu námorníkov na brehu, ktorí nastúpili do služby na loď, ktorá pristála v námornom prístave.
- 66 Je totiž nesporné, že tieto ustanovenia, ktoré majú v podstate za cieľ zmierniť kontroly námorníkov, ktorí sa nachádzajú na území členského štátu, len keď tam pristane ich loď, a v oblasti prístavu, kde loď pristála, keď sú oslobodení od povinnosti získať pečaťku na vstupe alebo na výstupe na svojich cestovných dokladoch, sa totiž nevzťahujú na námorníkov, ktorí pracujú na palube lode, ktorá v námornom prístave kotví dlhodobo.
- 67 Z rovnakých dôvodov ani ustanovenia uvedené v článkoch 35 a 36, ako aj v prílohe IX Vízového kódexu týkajúce sa víz vydaných na vonkajších hraniciach a víz na tranzit nemôžu mať vplyv na záver uvedený v bode 64 tohto rozsudku, keďže je v každom prípade nesporné, že námorníci, o ktorých ide vo veci samej, takéto víza nemali.
- 68 Pokiaľ ide o druhé o okamih, v ktorom musí byť odtlačok pečiatky na výstupe označený na cestovných dokladoch v takej situácii, aká je opísaná v bode 28 tohto rozsudku, treba pripomenúť, že podľa samotného znenia článku 11 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc sa musia cestovné doklady označiť odtlačkom pečiatky „na výstupe“ zo schengenského priestoru.
- 69 Z toho vyplýva, že takýto odtlačok pečiatky sa musí na cestovných dokladoch označiť pri príležitosti takéhoto výstupu, pričom tento výstup zodpovedá, ako vyplýva z bodov 44 až 64 tohto rozsudku, prekročeniu vonkajšej hranice schengenského priestoru.
- 70 V súlade s predpokladom uvedeným v bode 52 tohto rozsudku ak sa preukáže, že k prekročeniu vonkajšej hranice schengenského priestoru nedôjde v krátkom období po kontrole dotknutých osôb na hraničnom priechode, je pritom nutné, aby príslušné vnútroštátne orgány označili na ich cestovné doklady odtlačok pečiatky na výstupe až v okamihu, ktorý je blízky tomuto prekročeniu na to, aby sa v súlade s cieľom sledovaným Kódexom schengenských hraníc pripomenutým v bodoch 60 až 63

tohto rozsudku zabezpečilo, že tieto orgány budú naďalej schopné kontrolovať skutočné dodržiavanie obmedzení krátkodobého pobytu v schengenskom priestore s prihliadnutím ku skutočnej dĺžke pobytu týchto osôb na území tohto priestoru.

- 71 V prejednávanej veci je nesporné, že námorník zamestnaný na účely výkonu práce na palube lode dlhodobo kotviacej v námornom prístave štátu, ktorý je súčasťou schengenského priestoru, nemá v okamihu jeho nástupu do služby na túto loď v úmysle opustiť tento priestor v krátkej dobe. Z tohto dôvodu nemá takýto námorník nárok na to, aby bol v okamihu tohto nástupu do služby na jeho cestovné doklady označený odtlačok pečiatky na výstupe.
- 72 Odtlačok pečiatky na výstupe treba na jeho cestovné doklady označiť až v okamihu, keď ma táto loď z takého námorného prístavu do miesta nachádzajúceho sa mimo schengenského priestoru bezprostredne vyplávať.
- 73 V tejto súvislosti však treba uviesť, že z prílohy VI bodu 3.1.5 Kódexu schengenských hraníc vyplýva, že kapitán lode je povinný oznámiť príslušnému orgánu vyplávanie lode „v primeranom čase“ v súlade s pravidlami, ktoré platia v dotknutom prístave.
- 74 Z toho vyplýva, že na cestovných dokladoch námorníka zamestnaného na palube lode dlhodobo kotviacej v námornom prístave štátu, ktorý je súčasťou schengenského priestoru, treba označiť odtlačok pečiatky na výstupe podľa článku 11 ods. 1 tohto kódexu v okamihu, keď kapitán dotknutej lode oznámi príslušným vnútroštátnym orgánom bezprostredné vyplávanie tejto lode.
- 75 Akýkoľvek iný výklad tohto ustanovenia by mohol uľahčiť zneužitie a obchádzanie pravidiel stanovených právom Únie pre krátkodobé pobyty v schengenskom priestore, keď by umožnil všetkým námorníkom, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tretej krajiny, zdržiavať sa bez časového obmedzenia v námornom prístave nachádzajúcom sa na území štátu, ktorý je súčasťou schengenského priestoru.
- 76 V dôsledku toho treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 11 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc sa má vykladať v tom zmysle, že ak námorník, štátny príslušník tretej krajiny, nastúpi do služby na loď dlhodobo kotviacej v námornom prístave štátu, ktorý je súčasťou schengenského priestoru, aby na palube vykonával prácu predtým, ako na tejto lodi opustí tento prístav, musí sa na cestovných dokladoch označiť odtlačok pečiatky na výstupe, ak je jeho označenie stanovené týmto kódexom, nie v okamihu jeho nástupu do služby, ale v okamihu, keď kapitán uvedenej lode oznámi príslušným vnútroštátnym orgánom bezprostredné vyplávanie tejto lode.

O trovách

- 77 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Článok 11 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) sa má vykladať v tom zmysle, že ak námorník, štátny príslušník tretej krajiny, nastúpi do služby na loď dlhodobo kotviacej v námornom prístave štátu, ktorý je súčasťou schengenského priestoru, aby na palube vykonával prácu predtým, ako na tejto lodi opustí tento prístav, musí sa na cestovných dokladoch označiť odtlačok pečiatky na výstupe, ak

je jeho označenie stanovené týmto kódexom, nie v okamihu jeho nástupu do služby, ale v okamihu, keď kapitán uvedenej lode oznámi príslušným vnútroštátnym orgánom bezprostredné vyplávanie tejto lode.

Podpisy